

היום נלמד בעזרת ה':

פסחים דף כו

(המשך מהדף הקודם)

איתמר הנאה הבאה לו לאדם בעל כורחו: אדם שנהנה בעל כורחו (כגון שמגיע אליו ריח של עבודה-זרה) - לדעת אב"י מותרת, לדעת רבא אסורה.

ויש בזה ארבעה מצבים: 1. אפשר (להימנע מההנאה כגון ללכת בדרך אחרת שהריח לא מגיע לשם), והוא מכיין (להינות מהריח) - לכולי עלמא אסור. 2. לא אפשר (אין לו דרך אחרת לעבור בה, אף שאינו אנוס ללכת בה), והוא מכיין – גם כן אסור. 3. לא אפשר להימנע ולא מכיין להנאה – לכולי עלמא מותר. 4. אפשר להימנע ולא מכיין – בזה נחלקו אב"י ורבא, ואליבא דרבי שמעון.

נחלקו רבי יהודה ורבי שמעון בדבר שאינו מתכוון לענין שבת. כגון לגרור מיטה או ספסל על הקרקע, כשיתכן שעל ידי כך ייווצר חריץ בקרקע האסור לעשותו בשבת, אך הוא אינו מתכוון לעשיית החריץ. לדעת רבי יהודה אסור, ולדעת רבי שמעון מותר. אב"י ורבא נחלקו בדעת רבי שמעון. אב"י סובר שרבי שמעון מתיר לגרור גם ספסלים קטנים, אפילו שיכול להימנע מגרירתם ולהרים אותם בידיו. נמצא שאפשר ולא מכיין מותר לדעתו. רבא סובר שרבי שמעון מתיר רק בספסלים גדולים שאין אפשרות להרים אותם בידיו, ולכן באפשר ולא מכיין אסור.

איכא דאמרי: באפשר ולא מכיין - לא נחלקו אב"י ורבא שלדעת רבי שמעון מותר אפילו שאפשר להימנע מהפעולה. מחלוקתם בלא אפשר והוא מכיין ואליבא דרבי יהודה. מכיין שהוא מכיין לרבי שמעון שהולך אחרי הכוונה ודאי אסור. אבל לרבי יהודה שלא הולך אחרי הכוונה ולכן כשאינו מתכוון אם אפשר אסור – כשאי אפשר והוא כן מתכוון נחלקו אב"י ורבא: אב"י סובר שמותר כי אי אפשר. אבל רבא סובר שרבי יהודה ודאי סובר שמתכוון אסור, אלא אפילו באין מתכוון אם אפשר להימנע הוא מחמיר שאסור.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור

052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי: לא היתה לו אפשרות לדרוש את ההלכות של החג במקום אחר, והוא התכוין ליהנות מהצל של ההיכל. אביי מביא זאת כראיה לשיטתו. אבל רבא דוחה מכיון שההיכל נבנה בשביל להשתמש בתוכו, אין ההנאה מהצל החיצוני שלו נחשבת כדרך הנאתו.

לולין היו פתוחין: לא היתה אפשרות אחרת לתקן את הקירות של קודש הקודשים, ובכל אופן הכניסו את האומנים בתוך תיבות סגורות הפתוחות רק מצד אחד לכיוון הקיר שאותו היו צריכים לתקן. רבא מביא זאת כראיה לשיטתו. הגמרא דוחה מכיון שאין מעילה ב'ראייה', אלא היתה זו מעלה מיוחדת שהנהיגו לקודש הקודשים.

איכא דאמרי אמר רבא: הראיה מכך שב'מראה' אין מעילה אבל משמע שאיסור יש, כלומר שלכהנים המשרתים בבית המקדש היה אסור ליהנות מראיית הקודש אף שהיו מוכרחים לעבוד שם. הגמרא דוחה שהאיסור הוא לאותם העומדים מחוץ לבית המקדש, שיש להם אפשרות לא לעמוד ולהסתכל שם.

קול מראה וריח: הגמרא מסיקה שקול ומראה אין בהם משום מעילה מכיון שאין בהם ממשות, אבל ריח יש בו מעילה. אמנם כל זה לפני שהקטירו את הקטורת, אבל לאחר הקטרת הקטורת, כיון שנגמרה מצוות ההקטרה אין בריח יותר קדושה.

תרומת הדשן ובגדי כהונה: את תרומת הדשן מניחים ליד המזבח ואסור ליהנות ממנה, כך גם את ארבעת בגדי הלבן של הכהן הגדול ביום הכיפורים גונים ואסור ליהנות מהם (לדעת רבנן). בשני המקרים הללו כבר נגמרה המצוה שלהם ובכל אופן אסור ליהנות?

שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין: אם התורה היתה רוצה ללמד דין מסוים, היה מספיק לכתוב אותו פעם אחת. מכך שהוא כתוב פעם נוספת משמע שדוקא במקומות שהוא כתוב הדין כך, אבל אין ללמוד מהם למקומות נוספים. (דבר זה הוא מחלוקת. ולהלן תביא הגמרא את דעת החולק ששני כתובין הבאין כאחד מלמדין).

בגדי כהונה: נחלקו רבנן ורבי דוסא האם בגדי כהונה טעונים גניזה, או שמותר לכהן הדיוט להשתמש בהם (שבגדיו הם ארבעת בגדי לבן).

עגלה ערופה: העגלה הערופה נקברת במקומה בנחל ואסור ליהנות ממנה.

(המשך מדף קודם ↑)

תרי מיעוטי כתיבי: גם למ"ד שני כתובין מלמדין - ישנו מיעוט מיוחד בתרומת הדשן ובעגלה ערופה שדוקא מהם אסור ליהנות אבל לא בדברים אחרים.

הכניסה לרבקה: עגלה ערופה כשירה דוקא כשלא נעשתה בה מלאכה. אם הכניסה ל'רבקה' (= כמין מוט שמחבר ארבע פרות ביחד), ודשה העגלה עם חברותיה - כשירה בגלל שלא התכוין לכך שתעשה מלאכה. אבל אם הכניסה לרבקה בשביל שתינק וגם תדוש - פסולה, אף על פי שהוא מוכרח להכניסה לרבקה בשביל שתינק, בגלל שמתכוון למלאכה פסולה. נמצא שאי אפשר ומכוין אסור שלא כדעת אביי?

דכתיב אשר לא עובד בה: בעגלה ערופה יש לימוד מיוחד. הכתיב של המילה הוא 'עבד' והקרי הוא 'עובד'. אם הכתיב והקרי היו 'עבד' - משמע דווקא כשיעשה מלאכה איתה בידיים נפסלת. אם הכתיב והקרי היו 'עובד' - משמע אפילו אם נעשתה המלאכה ממילא נפסלת. אבל כיון שהכתיב והקרי שונים - משמע עובד בדומה לעבד, כלומר גם אם נעשתה מלאכה ממילא דוקא אם נוח לו בזה פסולה. ולכן אם הכניסה לרבקה והיא דשה מעצמה ולא ניחא לו בזה, או ששכן עליה עוף - כשירה, אבל אם הכניסה לינוק ולדוש, או שעלה עליה זכר שנח לו בזה - פסולה.

אבידה: אסור לו להשתמש בכיסוי מיטה שמצא לצורכו, מפני שהוא גוזל אותו. אבל לצורכה דהיינו לאוורר אותה שלא תתעפש מותר. אבל אם באו אורחים לבקרו אסור לשוטח על המיטה אפילו לצורכה. ולכאורה הרי דבר זה מוגדר כאי אפשר וקא מכין ואסור? הגמרא מתרצת שהשטיחה 'שורפת' אותה, בגלל עין הרע או מחשש גניבה מפני האורחים.

מוכרי כסות: מותר להם ללבוש בגדים שיש בהם כלאיים בשביל להראותם לקונים (שאינם יהודים), אף שאסור ללבוש כלאיים ובתנאי שלא יתכוונו ליהנות מהגנת הבגד מפני השמש או הגשמים. וה'צנועים' המתרחקים מהכיעור תולים את הבגדים במקל לאחוריהם ולא לובשים אותם. נמצא שאפשר (להתנהג כמו הצנועים) ולא מכין (ליהנות מהבגד) מותר. דבר זה קשה על דעת רבא לפי הלשון הראשון לעיל שאפשר ולא מכין אסור. תיובתא.